

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO 2002 M. GRUODŽIO 10 D. ĮSAKYMO NR. 631 „DĖL APVALIOSIOS MEDIENOS BEI NENUKIRSTO MIŠKO MATAVIMO IR TŪRIO NUSTATYMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2016 m. lapkričio 22 d. Nr. D1-783

Vilnius

P a k e i č i u Apvaliosios medienos bei nenukirsto miško matavimo ir tūrio nustatymo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 10 d. įsakymu Nr. 631 „Dėl apvaliosios medienos bei nenukirsto miško matavimo ir tūrio nustatymo taisyklių patvirtinimo“:

1. Papildau 2.55 papunkčiu:

„2.55. Fotogrametrinis apvaliosios medienos matavimo metodas – tai sortimentų rietuvėse tūrio nustatymas, išmatuojant į rietuvę sukrautų apvaliosios medienos sortimentų ilgį priemonėmis, kurios numatytos Taisyklių 5.4 papunktyje, ir jų skersmenį fotografuojant, skenuojant elektroniniais prietaisais bei apdorojant gautą informaciją specializuota programine įranga. Fotogrametrinis apvaliosios medienos matavimas gali būti taikomas priimant medieną miško sandėlyje, pakrovus medieną į transporto priemonę ar ją nuvežus į paskirties vietą.“

2. Papildau 3.4¹ papunkčiu:

„3.4¹. Apvaliosios medienos tūrį nustatant fotogrametriniu apvaliosios medienos matavimo metodu, tūrio nustatymo paklaida neturi būti didesnė už ± 6 procentus, kai matuojamos medienos kiekis neviršija 10 kietmetrių, už ± 4 procentus, kai matuojamos medienos kiekis – nuo 10 iki 50 kietmetrių įskaitytinai, ir neturi būti didesnė už ± 3 procentus, esant didesniai nei 50 kietmetrių medienos kiekiui.“

3. Pakeičiu 4.3 papunktį ir jį išdėstau taip:

„4.3. Apvalioji mediena gali būti matuojama vienetiniu, kai išmatuojamas kiekvieno rąsto ilgis ir skersmuo, grupiniu, kai išmatuojama medienos rietuvė, ryšulys ar paketas, bei fotogrametriniu, kai medienos tūris nustatomas pagal šių Taisyklių 2.55 papunktyje numatytas sąlygas, metodais:

4.3.1. Vienetiniu matavimo metodu nustatomas stiebų, stulprąsčių, pabėgrąsčių, fanerrąsčių ir vidutinio stambumo pjautinųjų rąstų bei stambiųjų pjautinųjų rąstų tūris.

4.3.2. Grupiniu matavimo metodu nustatomas popierrąsčių, tarrąsčių, plokščių medienos, smulkių pjautinųjų rąstų ir malkų tūris.

4.3.3. Fotogrametriniu apvaliosios medienos matavimo metodu nustatomas pabėgrąsčių, fanerrąsčių, smulkiųjų pjautinųjų rąstų, vidutinio stambumo pjautinųjų rąstų, stambiųjų pjautinųjų rąstų, karčių, kietųjų lapuočių, trumpuolių, tarrąsčių, popierrąsčių, plokščių medienos ir malkų, kurių rietuvės atitinka šių Taisyklių 7¹.1 ir 7¹.2 papunkčiuose apibrėžtas sąlygas, tūris.

4.3.4. Smulkiųjų pjautinųjų rąstų, karčių, kietųjų lapuočių trumpuolių tūriui nustatyti gali būti taikomi vienetinis ir grupinis matavimo metodai.“

4. Pakeičiu 4.5 papunktį ir jį išdėstau taip:

„4.5. Pirkėjui ir pardavėjui susitarus, grupinis ar fotogrametrinis apvaliosios medienos matavimo metodai bet koku atveju gali būti pakeičiami vienetiniu.“

5. Pakeičiu 5 skyrių ir jį išdėstau taip:

„5. MEDIENOS MATAVIMO METODAI, BŪDAI IR PRIEMONĖS

5.1. Nenukirstų medžių matavimui yra naudojamas tiesioginis medžių skersmenų ir pusiau tiesioginis medžių aukščių matavimo būdas.

5.2. Nenukirstų medžių tūris nustatomas pagal medžių skersmenį 1.3 m aukštyje nuo šaknies kaklelio ir medžio stiebo ilgį nuo šaknies kaklelio iki viršūninio pumpuro bei stiebų tūrio lenteles šiomis matavimo priemonėmis:

5.2.1. skersmenims matuoti naudojamos paprastos arba elektroninės žerglės ir 1.3 m ilgio liniuotė;

5.2.2. medžio stiebo ilgiui matuoti naudojamas aukštmatas. Aukštmatčio skalė privalo turėti 50 cm ar smulkesnę gradaciją.

5.3. Apvaliosios medienos tūriui nustatyti yra naudojami vienetinis, grupinis ir fotogrametrinis matavimo metodai.

5.4. Matuojant apvaliąją medieną vienetiniu, grupiniu ir fotogrametriniu matavimo metodais, rankiniu būdu sortimento ilgiui nustatyti naudojama plieninė ruletė, matavimo juosta, standi matuoklė, pagaminta iš patvarios medžiagos. Jų ilgis turi būti toks, kad vienu pridėjimu būtų galima išmatuoti visą sortimento ilgį.

5.5. Matuojant medieną vienetiniu matavimo metodu, rąstų skersmeniui nustatyti naudojama plieninė ruletė, standi matuoklė, pagaminta iš patvarios medžiagos, paprastos arba elektroninės žerglės.

5.6. Matuojant medieną grupiniu matavimo metodu, rietuvės ilgis nustatomas ne trumpesne kaip 15 m matavimo juosta, o aukštis - teleskopine, išlankstoma arba standžia aukščio matuokle, plienine rulete, matavimo juosta, pagaminta iš patvarios medžiagos. Jų ilgis turi būti toks, kad vienu pridėjimu būtų galima išmatuoti visą rietuvės sekcijos aukštį.

5.7. Rankiniam medienos matavimui ilgio bei skersmens, rietuvių aukščio matavimo priemonės:

5.7.1. privalo turėti 1 cm ar smulkesnę gradaciją;

5.7.2. pagal matavimo priemonių valstybinių bandymų ir tipo tvirtinimo taisyklės privalo atitikti metrologų patvirtintą matavimo priemonių tipą bei turi būti įrašytos į matavimo priemonių registrą. Privaloma atlikti jų pirminę ir periodinę patikrą.

5.8. Apvaliąją medieną matuojant vienetiniu metodu, gali būti naudojamos rąstų matavimo linijos arba kitos automatizuotos tūrio matavimo priemonės. Matavimus gali atlikti nepriklausomi medienos matuotojai, pirkėjai ir pardavėjai arba jų įgalioti asmenys. Rąstų matavimo linija arba kitos automatizuotos tūrio matavimo priemonės privalo būti įregistruotos Valstybinėje metrologijos tarnyboje, o jų matavimo paklaida negali viršyti nurodytos 3.4 papunktyje.

5.9. Fotogrametriniam apvaliosios medienos matavimo metodui naudojamos matavimo ir kitos priemonės:

5.9.1. etaloniniam matui nustatyti naudojamos standžios matuoklės, pagamintos iš patvarios medžiagos. Jų ilgis turi atitikti programinės įrangos gamintojo reikalavimus. Ilgio matavimo priemonės turi būti graduotos 1 cm ar smulkesne gradacija. Jų patikra vykdoma taip, kaip numatyta šių Taisyklių 5.7.2 papunktyje;

5.9.2. sortimentų ar rietuvių tūriui nustatyti naudojami planšetiniai kompiuteriai, išmanieji telefonai ar kiti prietaisai, leidžiantys specializuotos programinės įrangos pagalba apskaičiuoti sukrautos rietuvėje medienos tūrį. Fotografavimo įrenginys privalo turėti ne mažesnę kaip 3 MP (megapikselių) skiriamąją gebą, o matavimo paklaida negali būti didesnė už nurodytą 3.4 papunktyje;

5.9.3. planšetiniuose kompiuteriuose, išmaniuosiuose telefonuose ar kituose prietaisuose naudojamoje specializuotoje programinėje įrangoje privalo būti įdiegtos šiose Taisyklėse nustatytos medienos tūrio apskaičiavimo lentelės.“.

6. Papildau 7.1¹ skyriumi:

„7¹. APVALIOSIOS MEDIENOS TŪRIO NUSTATYMAS FOTOGRAMETRINIŲ APVALIOSIOS MEDIENOS MATAVIMO METODU

7¹.1. Fotogrametrinis apvaliosios medienos matavimo metodas gali būti naudojamas vertinant apvaliosios medienos ryšulius, pakrautus į medienvežes ar lygioje atviroje vietoje ant padėklų sukrautas rietuves, kuriose visų sortimentų galai yra sulyginti (± 15 cm).

7¹.2. Fotogrametrinis apvaliosios medienos matavimo metodas gali būti taikomas tik rietuvėse plongaliais į vieną pusę sukrautų pabėgraščių, fanerraščių, vidutinio stambumo pjautinųjų rąstų ir stambiųjų pjautinųjų rąstų matavimui.

7¹.3. Smulkiųjų pjautinųjų rąstų, karčių, kietųjų lapuočių trumpuolių, tarrąščių, popierrąščių, plokščių medienos ir malkų rietuvių tūris fotogrametriniu metodu nustatomas fotografuojant ar skenuojant:

7¹.3.1. iš vienos pusės tas rietuves, kuriose yra vienodas storgalių ir plongalių kiekis;

7¹.3.2. iš abiejų pusių tas rietuves, kuriose yra akimi matomas storgalių ir plongalių ne didesnis kaip 30 procentų disbalansas. Rietuvės tūris nustatomas išvedus dviejų matavimų rezultatų vidurkį.

7¹.4. Rietuvės matavimo eiliškumas:

7¹.4.1. prie rietuvės skersinio pjūvio pritvirtinamas standus ilgio/skersmens matavimo etalonas;

7¹.4.2. išmatuojamas į rietuvę sukrauto apvaliosios medienos sortimento ilgis;

7¹.4.3. elektroniniais prietaisais nufotografuojama ar nuskenuojama rietuvė;

7¹.4.4. nustačius rietuvės nuotraukoje ir natūroje vizualinius neatitikimus, matavimo prietaise rankiniu būdu atliekama sukrautų apvaliosios medienos sortimentų matomų klaidų korekcija;

7¹.4.5. matuojant medieną fotogrametriniu apvaliosios medienos matavimo metodu, pagal šiose Taisyklėse nustatytas programinėje įrangoje įdiegtas atitinkamas medienos tūrio apskaičiavimo lenteles nustatomas sortimentų tūris ir mediena priimama vadovaujantis Apvaliosios medienos apskaitos tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. D1-672 „Dėl apvaliosios medienos apskaitos tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Laikiniai einantis aplinkos ministro pareigas

Kęstutis Trečiokas